



Αθήνα, 16 Μαΐου 2022

Ερώτηση

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Προστασίας του Πολίτη

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Μετανάστευσης και Ασύλου

ΘΕΜΑ: «Έκθετη η κυβέρνηση στο θέμα των παράνομων βίαιων επαναπροωθήσεων και της τήρησης των αρχών του Κράτους Δικαίου»»

Η έρευνα έπειτα από τις συνεχείς αποκαλύψεις για την εμπλοκή της Frontex στις παράνομες βίαιες επαναπροωθήσεις στο Αιγαίο και τον Έβρο, οδήγησε στην παραίτηση του επικεφαλής της, κ. Λετζέρι.

Στα τελευταία δύο χρόνια έχουμε κατ' επανάληψη ζητήσει να γίνει, τουλάχιστον, το απολύτως αυτονόητο, να διερευνηθούν οι καταγγελίες μεγάλων διεθνών μέσων όπως του γερμανικού Spiegel και της ανεξάρτητης δημοσιογραφικής ομάδας Lighthouse Reports, και να εισακουστούν οι εκκλήσεις των θεσμικών φορέων της Ένωσης και των Διεθνών Οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα για την εγκαθίδρυση παρατηρητηρίου το οποίο θα παρακολουθεί την τήρηση των εγγυήσεων του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου στην συνοριακή διαδικασία. Ωστόσο συναντήσαμε όχι μόνο την άρνηση αλλά και την απαξίωση της Κυβέρνησης η οποία επαναλάμβανε μονότονα ότι όσοι ρωτούν για τις καταγγελίες είναι φερέφωνα της τουρκικής προπαγάνδας.

Το αφήγημα αυτό κατέπεσε παταγωδώς καθώς οι έρευνες που έγιναν από την ίδια τη Frontex, το Ευρωκοινοβούλιο και την OLAF, δείχνουν ότι όχι μόνο γίνονται push backs και επαναπροωθήσεις αλλά και ότι υπήρξε προσπάθεια συγκάλυψής τους. Μάλιστα ο ίδιος ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου μόλις πριν τέσσερις μήνες είχε βραβεύσει τον παραιτηθέντα επικεφαλής της Frontex με «Διαμνημόνευση Μεταναστευτικής Αρωγής Β' Τάξης». Η παραίτηση του κ. Λετζέρι καταρρίπτει τόσο τον ψευδή και παραπλανητικό ισχυρισμό της Frontex ότι οι επαναπροωθήσεις ήταν «παρεμπόδιση αναχώρησης» όσο και της κυβέρνησης ότι εφαρμόζεται η αρχή της «απαγόρευσης διέλευσης».

Πριν λίγες ημέρες Με αφορμή την δημιουργία του παρατηρητηρίου του Κράτους Δικαίου στην Ελλάδα, "Gonwatch", δώδεκα οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης συνυπέγραψαν και απέστειλαν επιστολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωκοινοβούλιο εκφράζοντας την ανησυχία μας για την πτωτική τάση της χώρας μας στους παγκόσμιους δείκτες του Κράτους Δικαίου. Ειδικότερα για το θέμα των παράνομων βίαιων επαναπροωθήσεων αναφέρουν: «Οι συννοριακές περιοχές της Ελλάδας έχουν μετατραπεί σε *de facto* ζώνες ασυδοσίας. Οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών και οι δημοσιογράφοι δεν έχουν πρόσβαση για να παρακολουθούν τις ενέργειες των υπαλλήλων επιβολής των συνόρων και να τους καθιστούν υπόλογους. Οι ΜΚΟ και οι εθελοντές τους που δραστηριοποιούνται σε αυτές τις περιοχές έχουν διωχθεί για επιπόλαιους λόγους. Δημοσιογράφοι και φωτογράφοι, ο τελευταίος εκ των οποίων είναι ο βραβευμένος Νορβηγός φωτογράφος Knut Bry, έχουν συλληφθεί με την κατηγορία της "κατασκοπίας"».

Το ποτήρι έχει ξεχειλίσει προ πολλού. Όμως στην Ελλάδα όχι μόνο δεν ανοίγει ρουθούνι, όχι μόνο δεν έχει υπάρξει καμία λογοδοσία, κυρίως της πολιτικής ηγεσίας, αλλά συνεχίζεται η προσπάθεια συγκάλυψης της υπόθεσης με αρωγούς τα συστημικά ΜΜΕ, ενώ η Εθνική Αρχή Διαφάνειας δεν διαθέτει επαρκή τεχνογνωσία, εμπειρία, προσωπικό και μέσα για να διεκπεραιώσει ουσιαστικά και σφαιρικά τη διερεύνηση και την απόδοση ευθυνών για τέτοιου είδους καταγγελίες.

Εξάλλου ο Συνήγορος του Πολίτη με την Ειδική Έκθεση «Επιστροφές Αλλοδαπών» για το 2021 η οποία αναρτήθηκε στις 10 Μαΐου στο επίσημο site της Αρχής αναφέρει σχετικά με την ανάγκη εγκαθίδρυσης ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης της συννοριακής διαδικασίας (σελ.39):

«Τα κοινά σημεία στα οποία συγκλίνουν όλοι οι φορείς ως προαπαιτούμενα ενός μηχανισμού ελέγχου στα σύνορα είναι

- α) η πραγματική λειτουργική ανεξαρτησία από τις κυβερνήσεις,
- β) η διαφάνεια μέσω δημοσίων εκθέσεων του μηχανισμού,
- γ) η ευρύτητα της αρμοδιότητας και του αντικειμένου έρευνας σε κάθε παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα,
- δ) το κατάλληλο, επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό και
- ε) η επάρκεια οικονομικών πόρων.

Για ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς είναι σημαντική και η εμπειρία στο πεδίο. Η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CPT) κάνει και ουσιαστικές συστάσεις για τη μεθοδολογία έρευνας του ανεξάρτητου μηχανισμού συνόρων (μεταξύ άλλων, απροειδοποίητες επισκέψεις και πρόσβαση σε κάθε φάκελο, καταγραφή, βιντεοληπτικό υλικό και σύστημα ανίχνευσης κίνησης για κάθε κατηγορία μεταναστών που αποτρέπονται ή εντοπίζονται ηλεκτρονικά από σώματα ασφαλείας και παρουσία παρατηρητών του μηχανισμού στις σχετικές επιχειρήσεις).

Το Γραφείο του Υπατού Αρμοστή του Ο'ΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (OHCHR) και η Υπατη Αρμοστεία του Ο'ΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), σε από κοινού διαβούλευση για το Νέο Σύμφωνο, αναφέρονται ρητά στην ανάγκη διεύρυνσης του αντικειμένου του μηχανισμού προκειμένου να συμπεριλάβει

πρακτικές επαναπροώθησης, εντοπισμού και διάσωσης, καθώς και μαζικές απελάσεις, που συχνά συμβαίνουν εκτός ή πλησίον των συνόρων και πάντως προ του ελέγχου διαλογής των νεοεισερχομένων, συχνά με άσκηση βίας, από κρατικούς ή μη παράγοντες.

Κατόπιν των ανωτέρω,

- 1) Θα αποδεχθούν, επιτέλους, την εγκατάσταση Ανεξάρτητου Μηχανισμού Παρακολούθησης της διασυνοριακής διαδικασίας;
- 2) Σε ποιες ενέργειες θα προβούν, ώστε να διερευνηθούν σε βάθος και να σταματήσουν αυτές οι παράνομες και επικίνδυνες πρακτικές που εκθέτουν τη χώρα η οποία πρέπει να είναι πυλώνας του διεθνούς δικαίου και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;
- 3) Θα ανακληθεί η «Διαμνημόνευση Μεταναστευτικής Αρωγής Β' Τάξης» που απονεμήθηκε στον κ. Λετζέρι;

Οι ερωτώντες Βουλευτές
Ψυχογιός Γιώργος
Σαντορινιός Νεκτάριος
Αβραμάκης Ελευθέριος
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Αραχωβίτης Σταύρος
Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος
Βαρδάκης Σωκράτης
Βασιλικός Βασίλης
Βέττα Καλλιόπη
Βίτσας Δημήτρης
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ελευθεριάδου Σουλτάνα
Ηγουμενίδης Νίκος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ
Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μουζάλας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπανάτσιου Κατερίνα
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Συρμαλένιος Νίκος
Τόλκας Άγγελος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χρηστίδου Ραλλία